

ཐུ་བོད་ཁན་ཐུར་གྱི་ཅིས་རིག་བ་སྟད།

སྒྲུབ་ལྷ་ཚུང་འབྲིང་གི་ཆ།

汉藏对照数学名词

中小学部分

བོད་སྐད་མི་དམངས་དབུ་ཁྱེན་ཁང་།

(སློབ་གྲ་ཚུང་ལ་བྲིང་གི་ཆ། 中小学部分)

བྱ་བོད་ཡན་ལྷན་གྱི་ཕྱི་ཕྱི་སྐད་འགྲེལ་བ་སྟེན།

汉藏对照数学名词

བྱ་ལ་ཡོང་ས་བོད་ཡིག་སློབ་པ་ཞི་ཞིང་པ་ཤར་བྱ་ཡན་ལྷན་ཁང་གིས་གཏན་ལ་ཁབ་བཞག་

བོད་ཡིག་ཡི་དཔེ་དཔེ་སྟེན་ཁང་།

封面设计：旺多

责任编辑：顿珠平措

汉藏对照数学名词

全国藏文教材审定委员会审定

西藏人民出版社出版

西藏新华书店发行

西藏新华印刷厂印装

•

开本 787×1092 32开 印张：3.75 字数：50千字

1988年6月第1版 1991年8月西藏第2次印刷

印数：2,001—17001

ISBN 7-223-00176-3/G·55

民文（藏3）定价：1.20 元

སྒྲུབ་གཞི།

རང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དང་ཞིང་ཆེན་ལཱ་ལྷི་སྒྲུབ་གཞི་མཉམ་སྒྲིག་གི་ཕྱ་བ་
 འགོ་བཅའ་མས་པ་ནས་བཟུང་། རྒྱལ་ཁབ་སྒྲུབ་གསོ་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁབ་
 དང་། སྒྲུབ་པ་དང་ཞིང་ཆེན་ལཱ་ལྷི་སྒྲུབ་གཞི་མཉམ་འབྲེལ་འགོ་ཁྲིད་ཚེ་
 རྒྱུ་གི་ཐུགས་ཁུར་ལོག་ འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དང་མི་སྣ། བྱེད་པར་
 དུ་བོད་རང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་གསོ་ཚམ་སྒྱུར་ཅུང་དང་མཚོ་སྒྲོན་སྒྲུབ་གཞི་
 ཚམ་སྒྱུར་ཁུལ་བཅས་ཀྱིས་བཅོན་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་ནས་ཐུགས་བརྩམས་ཕྱིས་
 པའི་སྒྲུབ་བྱ་རྒྱུ་འབྲིང་གི་ཅིན་རིག་ཐ་སྟད་ནམས་ང་ཚས་སྒྲུབ་ཕྱི་ཚོགས་
 ཐེངས་གཉིས་ལ་ཕྱ་བ་དངོས་ཀྱི་སྒྲུབ་གི་དག་ཆེན་དང་མཁས་དབང་མང་པོ་
 ཞིག་གི་དགོངས་འཆར་དང་བརྒྱུ་ནས་ཞིབ་བཤེར་བྱས་ཏེ་གདན་ལ་ཡུལ་
 གཤིས། འདི་ཉིད་གཅིག་གྱུར་བྱུང་ན་བོད་སྤྱིའི་རིག་གཞུང་འཕེལ་བྱས་
 ཀྱི་ལས་ལ་སྒྲོལ་ཆ་ཆེ་བར་སྒྲུལ་ནས་དེབ་དུ་བསྒྲིགས་པ་ཡིན།

- ཐ་སྟད་ཞིབ་བཤེར་བྱ་བའི་ཁྲིད་དུ།
1. ཅིན་རིག་དངོས་ཀྱི་
 དོན་ལ་གཞིགས་ནས་བོད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་ཐ་སྟད་ལོས་འཆམ་ཞིག་བཞེས་
 བའམ་ཡང་ན་དེ་འཆམ་གྱི་མིང་གསར་ཏེ་བཅོ་གང་ཐུབ་བྱས་ཡོད།
 2. ཐ་སྟད་ལ་མིང་གསར་ཞིག་བཅོ་བའམ་སྤར་ཡོད་བཞེས་པ་གང་ཡིན་
 ཡང་སྤྱིར་མདོད་ཐུས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཐ་སྟད་བཞེད་ཡོད་ཡོད།

ལུལ་སྐད་བྱེ་བྲག་པ་ན་མས་པས་ལ་གང་ཐུབ་བྱས་ཡོད། 3. , ག
 སྐབས་སུ་གཅིག་ལྟར་ཡོང་དགའ་བའི་ཐ་སྟད་འགའ་རེ་མིང་གི་ན་མ་
 གངས་གཉིས་རེ་འམ་ཡང་ན་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་བཀོད་ཡོད་པའི་ཁར།
 སྤར་གཅིག་ལྟར་ཡོང་བའི་མང་གཞི་བཏིངས་ཡོད། 4. ཞིབ་བ་
 བྱེད་སྐབས་མ་བཅོས་ན་མི་རུང་བའི་མིང་ཅམ་ལས་ས་གནས་ཀྱི་སྒྲིལ་བུ
 ཐ་སྟད་རང་སྤར་འཛེག་ཅི་ཐུབ་བྱས་ཡོད། འདིར་སྒྲིལ་བུ་རྒྱང་འབྲིང
 ཅ་བའི་ཐ་སྟད་ཉིས་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་བསྐྱུས་ཡོད་པས་མ་འོངས་པའི་སྒྲིལ་
 གཞི་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིག་ལྟར་དང་...
 འཕེལ་ཁྱས་ལ་དགེ་མཚན་ལྡན་པར་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ལྡན་ནའང་སྤྱིར་
 བོད་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ན་མས་རང་གི་སྐད་ཀྱི་སྟོང་ནས་ཁྲབ་
 གྲུལ་བྱེད་པ་ནི་དང་གི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཀྱང་ལྷ་ཆང་འཛེམས་གྲོ་
 ཚོགས་ཐངས་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཆད་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དུས་ལྡན་ཏེ་
 ཐུང་བ་དང་གཅིག་གཞན་ཡང་ཡོ་མང་རིང་ས་གནས་སོ་སོ་ནས་ཐ་སྟད་
 རེ་བཅོས་གིང་། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་མ་འབྲུབ་པ་དང་གཉིས་
 སྐོས་སུ་ང་ཚོར་བྱ་བའི་ཉམས་ཚུང་དང་ཞིབ་བཤེར་གྱི་རྩ་ས་ཆད་ཞན་ད
 དང་བཅས་པས་ཐ་སྟད་ན་མས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་མི་འཚམ་པ་ཡོད་སྟེད་།
 དེ་ལྟ་ན། འདིའི་ཐད་ལ་ཐུགས་ཁུར་གནང་བཞིན་པའི་འགོ་བཟུང་བ་དང་
 མཁས་དབང་། དགེ་སྒྲིབ་ན་མས་ཀྱིས་དག་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་འཆ
 གནང་རྒྱ་དང་། ཆང་མས་འབད་བཅོན་ཆར་བསྐྱེད་ཀྱིས་གངས་ཅ

རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་སྤར་ཡོད་ཀྱན་འཛིན་དང་། མེད་པ་
གསར་སྤེལ་གྱི་ལས་ལ་འབད་པར་བྱ་བ་ནི་ཀྱན་གྱི་ཐུགས་ལ་མངའ་དགོས་
པའི་གནས་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གཏོན་མི་ཟེེ།

ཞེས་ཀྱལ་ཡངས་པོད་ཡིག་སྤྱབ་གཞི་ཞིབ་བཤེར་ཁྱ་ཡན་ལྷན་ཁང་
གིས་རབ་ཀྱན་མེ་ཡས་ལའི་པོད་ཆ་ 6 པའི་ཆས་ 15 ཉིན།

དཀར་ཆག

目 录

A	(1)
B	(2)
C	(8)
D	(13)
E	(23)
F	(25)
G	(31)
H	(35)
J	(39)
K	(48)
L	(50)
M	(55)

N	(57
O	(60
P	(61
Q	(64
R	(67
S	(68
T	(76
W	(81
X	(84
Y	(90
Z	(97

A

阿拉伯数字

ཨ་རུབ་ཨང་གི།

(Arab—阿拉伯)

盎司

ཨང་གི།

B

八进位制	བརྒྱུད་འཕར་ལུགས།	བརྒྱུད་གོང་ལུགས།
	འདྲིལ་ལུགས།	
百分比	བརྒྱ་ཆའི་ལྷུང་།	
百分表	བརྒྱ་ཆའི་རེ་བྱ་མེག	
百分法	བརྒྱ་ཆའི་ཐབས།	
百分号	བརྒྱ་ཆའི་རྟགས།	
百分率	བརྒྱ་ཆའི་ཟིན་ཆད།	
百分数	བརྒྱ་ཆའི་གྲངས།	
百万	ས་ཡ།	
百万位	ས་ཡའི་གནས།	
百位	བརྒྱ་གནས།	
百位数	བརྒྱ་གནས་གྲངས།	

百 亿 位	དུང་ཕུར་བརྒྱ་གནས།
百 子 图	གངས་བརྒྱའི་རུ་མིག
摆 线	གཡོ་མིག
半 径	ཆངས་ཕྱེད།
半 球 形	ཁྲིམ་ཕྱེད།
半 园	སྒོར་ཕྱེད།
磅	ཕྱེད།
包 含	གཏོགས་པ། ཅུད་པ།
包 含 除	གཏོགས་བཞོད།
倍	ལྡབ།
倍 比	ལྡབ་སྒྱར།
倍 数	ལྡབ་གངས།
被 乘 数	བསྐྱར་བྱའི་གངས།
被 除 数	བཞོ་བྱའི་གངས།
被 动 轮	བསྐྱལ་བྱའི་འཁོར་ལ།
被 开 方 数	རང་སྐྱར་འབྱེད་བྱའི་གངས།

被积函数	གསལ་བྱའི་རྟེན་འབྱུང་གྲངས།
被加数	བསྐྱར་བྱའི་གྲངས།
被减数	འཕྲི་བྱའི་གྲངས། འཕྲོ་བྱའི་གྲངས།
本位	རང་གནས།
逼近论	ཉེ་མཐུངས་རྣམ་བཤད།
比	སྒྱར།
比的后项	སྒྱར་བའི་མཇུག་ཆན།
比的前项	སྒྱར་བའི་སྔ་ཆན།
比较法	སྒྱར་ཐབས།
比较量	བསྒྱར་བྱའི་ཆད།
比较图	སྒྱར་རིས།
比例	སྒྱར་ཆད།
比例尺	སྒྱར་ཆད་ཁྱི་ཅེ།
比例分配	སྒྱར་ཆད་བསྐོ་བཤའ།
比例规	སྒྱར་ཕྱིང་སྒྲིལ་ཆས།
比例中项	སྒྱར་ཕྱིང་བར་ཆན།

比率	བསྒྲུར་བའི་ཟིན་ཆད།
比值	སྒྲུར་ཐང་།
比重	ལྗོངས་སྒྲུར།
笔算	སྒྲུབ་ཅིས།
闭合图形	ཁ་ཟུམ་ངེས་དབྱིབས།
闭区间	ཟུམ་བའི་བར་མཆམས།
必然事件	འགྲུང་ངེས་དོན་ཀྱིན།
必须而且只须	ཡིན་ངེས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ངེས།
必要条件	མཁོ་ངེས་ཆ་ཀྱིན།
必要性	མཁོ་ངེས་རང་བཞིན།
必有且只有	ཡོད་ངེས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཡོད།
边	མཐའ།
边长	མཐའི་རིང་ཆད།
边界	མཐའ་མཆམས།
变分法	ཆ་འགྱུར་ཐབས།
变更问题法	བརྟེན་ཕྱི་སྒྲུབས་བདེར་གཏོང་ཐབས།

变标表并拨补

变量	འགྱུར་ཚད།
变数	འགྱུར་གྲངས།
变形	དཔྱིབས་འགྱུར།
标尺	ཚད་ཁྲི།
标杆	ཚད་རྒྱུག ཚད་ཤིང་།
标准	ཚད་ལྡན།
标准方程	ཚད་ལྡན་མཉམ་བྱ།
标准量	ཚད་ལྡན་ཚད།
表面积	ཕྱི་ངས་རྒྱ་ཁྲིན།
表算	དང་རྩིས།
并集	འགྲུལ་ཚལས།
拨去	དོར།
拨上	བཏང་།
拨珠	ཐྱིང་རྩིག་འདྲིང་པ།
补集	གསལ་ཚལས།
补角	གསལ་ཟུར།

补数	གསལ་གྲངས།
不尽根	ཐད་མེད་གཞི།
不等	མི་མཐུངས།
不等号	མི་མཐུངས་དྲགས། 「ཐྱིང་།
不等式	མི་མཐུངས་ཚུལ། མི་མཐུངས་རྩིས་
不定方程	ངེས་མེད་མཉམ་བུ།
不定积分	ངེས་མེད་ཆ་བསགས། ངེས་མེད་སིལ་
不规则图形	ངེས་མེད་རིས་དབྱིབས། [ཐྱིལ།
不可通约数	སྤྱད་མི་བྱལ་པའི་གྲངས།
不名数	མིང་མེད་གྲངས།
不完全商	ཆ་མི་མཐུངས་པའི་བཞོས་ཐོབ།
不相交集合	མི་སྒྲུལ་པའི་ཚྭགས་སྤྱི།
不循环小数	ངེས་མི་འཁོར་པའི་སིལ་གྲངས། མི་འཁོར་སིལ་གྲངས།
不足近似值	མི་འདང་ཉེ་མཐུངས་གྲངས།

C

参考题	དཔྱད་གཞིའི་བརྗེ་གཞི།
参数	ཐུགས་གཤམ།
测定	བཅལ་བ།
测量	ཚད་འཇལ་བ།
侧面	ལྷགས་ངོས།
侧面积	ལྷགས་ངོས་ཀྱི་ཁྱོན།
插图	བར་བཅུག་རི་མ། [ཐབས་)
插值法(同内插法)	གཤམ་ཐབས་འཇུག་ཐབས། (ནང་འཇུག་
差	ཕྱིས་ལྷག་བར་ཁྱད།
差倍	ཁྱད་ལྷག།
差比关系	ཁྱད་སྒྱུར་འབྲེལ་བ།
差分	ཆ་ཁྱད།

差集	ཁྱད་ཚགས།
查表	རིན་མིག་འཛིན་པ། རིན་མིག་འཚལ་པ།
产量	ཐོན་ཆད།
产品合格率	ཆད་ལྡན་ཐོན་རྫས་ཀྱི་ཟིན་ཆད།
产值	ཐོན་རྫས་རིན་ཐང་།
长	དྲུགས།
长半轴	མདའ་རིང་ཕྱེད་མ།
长度	རིང་ཆད།
长度单位	རིང་ཆད་འཇལ་ཕྱེད།
长方体	གྲུ་བཞི་ནར་གཟུགས།
长方形	གྲུ་བཞི་ནར་མ།
长轴	མདའ་རིང་།
常量	རྒྱུན་ཆད།
常数	རྒྱུན་གྲངས།
常数项	རྒྱུན་གྲངས་ཆན་པ།
常用对数	རྒྱུན་བཞོལ་གྱི་གྲངས།